

ปัญหาโครงสร้างธุรกิจไทย

(2) เสียกระบวน

หมายเหตุธุรกิจ

วิรัตน์ แซงทองคำ

กลุ่มธนาคารและธุรกิจดั้งเดิมของสังคมไทยได้รับผลกระทบที่รุนแรงที่สุด อันเป็นฐานของการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจไทยครั้งใหญ่ นับตั้งแต่สงครามโลกครั้งที่สองเป็นต้นมา

ธนาคารกรุงเทพ ต้องยอมทิ้งกิจการอันเกิด "บุญคุณน้ามิตร" ของนายห้างชิน โสภณพนิช ซึ่งรวมมือกับเพื่อนมองในวงการธนาคาร เช่น สหธนกิจไทย เพื่อรักษากิจการใจกลางของลูกๆ ชาตรี โสภณพนิช เอาไว้ ธนาคารกสิกรไทยในเวลานี้ ดูเหมือนจะเข้มแข็งกว่าธนาคารอื่นๆ ก็เพราะบิดบุตร ลำชา ผู้นำรุ่นที่ 3 ของตระกูลลำชา ตัดสินใจตัดอวัยวะที่ติดโรคร้ายซึ่งผมเรียกว่า "โรคโลกาภิวัตน์" ออกไปอย่างมากมาย ธนาคารนครธน ธนาคารเก่าแก่ที่สุดอันดับสองของประเทศไม่เพียงแต่กิจการเงินทุนและหลักทรัพย์ซึ่งมีบทบาทนำทางธุรกิจพอสมควรในช่วงที่ผ่านมา ต้องถูกปิดตายเท่านั้น ใจกลางธุรกิจอันได้แก่ธนาคารก็ต้องทำใจที่จะยอมให้ต่างชาติเข้าถือหุ้นใหญ่และบริหารอีกครึ่งหนึ่ง โดยหวังว่าประวัติศาสตร์ครั้งชาวยุโรปในยุคสร้างธนาคารให้เข้มแข็งโดยให้ซีดีแบงก์เข้ามาถือหุ้นและถ่ายทอด BANKING KNOW HOW ในยุคศุนยวัย หัวหนี่ ด้วยวิธีนี้หวังว่าทำให้กลุ่มธุรกิจของเขากลับมาเข้มแข็งอีกครั้ง โดยที่พวกเขาไม่โลกาภิวัตน์เข้ามามีบทบาทในกิจการมากขึ้นเมื่อถึงเวลาอันควร

กลุ่มอุตสาหกรรมเก่าหลายแห่งไม่สามารถอุ้มกิจการไฟแนนซ์ของตนอีกต่อไป ทั้งที่กิจการเหล่านี้ไม่ใช่เพอร์นิเจอร์เหมือนเมื่อทศวรรษที่แล้ว หากมีบทบาทมากขึ้นเมื่อเทียบกับธุรกิจเดิมและทั้งๆ ที่บางรายมีผู้ถือหุ้นต่างประเทศ เช่นกลุ่มไทยรุ่งเรือง กลุ่มอุตสาหกรรม

น้ำตาล ในอดีตที่รุ่งเรืองเสมอ หรือกลุ่มเดียวโทรทัศน์ที่กำลังมีปัญหาคอนสตรัคชันทรากรมปิโตรเคมีของเขาที่ต้องสูญเสียชนชาติสำคัญไปเช่นเดียวกัน

กลุ่มอิทธิพลที่ใหญ่ที่สุดแห่งยุคอีกกลุ่มหนึ่ง เจริญ สิริวัฒนภักดี ไม่เพียงต้องสูญเสียกิจการไฟแนนซ์ที่มีประวัติศาสตร์ในการสนับสนุนการสร้างเนื้อสร้างตัวของเขาเท่านั้น ธนาคารทหารนครซึ่งถือเป็นชุมพรห้วยสำคัญที่สุดก็ต้องหล่นมือไป

กลุ่มโอสตาโนเคราท์อีกซีกหนึ่งซึ่งมีกิจการคาร์บอนต์ เขาชื่อ เวนทูน ที่สะสมความมั่งคั่งอย่างเงียบๆ ต่อมาเมื่อมีลูกเขยหนุ่มมากอดังกลุ่มจีเอฟ โดยใช้คนหนุ่มมีสายสัมพันธ์อย่างณรงค์ชัย อัครเศรณีกลุ่มนี้ก็โดนเล่นอย่างมกลอดสุดท้ายก็ไม่เพียงไม่สามารถรักษาความมั่งคั่งเดิมเอาไว้เท่านั้น สิ่งที่สะสมมายาวนานก็กำลังสูญเสียไปด้วย

ปิ่น จักกะพาก แห่งกลุ่มเอก ต่างกับพร สิทธิอำนวย ตรงที่กิจการของเขาได้ซึกนำกลุ่มอิทธิพลธุรกิจเดิมเข้ามาเติมพันด้วย ไม่ว่าจะสิกรไทย ซีพี หรือจุฑาล พรประภา ซึ่งการปิดอาณาจักรเอกธนกิจ ก็ทำให้กลุ่มอิทธิพลเดิมเจ็บตัวไม่มาก

ปัญหาที่ว่าก็คือ โครงสร้างธุรกิจแบบเดิมไม่สามารถเป็นฐานที่แข็งแรงของระบบเศรษฐกิจไทย ในอันที่จะดำรงสถานะอยู่ได้ ท่ามกลางการแข่งขันในระดับโลกและภูมิภาค ไม่ใช่ปัญหาจากบุคคลหรือสถาบันใดสถาบันหนึ่ง ดังที่มีผู้คนบางกลุ่มที่ยังไม่ยอมรับความเป็นจริง และไม่เข้าใจปัญหาของตนเองในระดับโครงสร้าง กำลังแสวงหา "แพะ" เพื่อการบูชายัญ ซึ่งกระแสนักตั้งพุ่งแรงไปที่ธนาคารชาติ จากนั้นก็ต่อไปที่ไอ-เอชเอฟ และกระทรวงการคลัง

จากข้อมูลที่มีอยู่ผู้บริหารคนหนุ่มทั้งหลายของวงการไฟแนนซ์ที่ถูกปิดกิจการล้วนมีความรู้ทางการบริหารและการเงินระดับยอดของประเทศ ผ่านการศึกษาชั้นนำของสถาบันการศึกษาระดับโลก รวมทั้งมีประสบการณ์ในการบริหารกิจการสถาบันการเงินระดับโลกมาแล้วทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็น จักกะพาก ณรงค์ชัย อัครเศรณี สุเทพ วงศ์วรเศรษฐ์ ณรงค์ ปัทมะเสรี ฯลฯ จากข้อมูลที่ว่า ทำให้เข้าใจได้ว่า สังคมธุรกิจไทยในปัจจุบันไม่มีฐานที่เข้มแข็งในการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ผันแปรในโลกาภิวัตน์ ไม่ว่าจะมองจากมิติใด

ประสบการณ์ในอดีตของผู้คนที่ทรงความรู้มีบารมีก็ไม่าจะช่วยกิจการไฟแนนซ์ ตารุ่งให้ปลอดภัยได้ ตำแหน่งประธานในกิจการไฟแนนซ์ที่ถูกปิดกิจการ นับได้ว่ามีความรู้ มีความสามารถ มีบารมี แต่ระบบของเราไม่ทำให้คนเหล่านั้นแสดงศักยภาพหรือ ว่าคนเหล่านั้นไม่มีศักยภาพแท้จริง จะอย่างไรก็ตามพวกเขาต้องร่วมรับผิดชอบเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

แนวคิดการบริหารสายสัมพันธ์ดั้งเดิม กำลังพังทลายไปพร้อมกับฐานธุรกิจเก่า

ส่วนผู้บริหารที่ล้วนเป็นคนหนุ่มมีความรู้ มีการศึกษาดี มีประสบการณ์การจัดการเทคนิคการเงินสมัยใหม่ที่ดีไม่น้อย ซึ่งถือเป็นคลื่นลูกใหม่ของวงการ จากนี้ไปไม่ว่าเขาจะมีปัญหาความสามารถในการจัดการหรือไม่ จะมีปัญหาความซื่อสัตย์ในอาชีพหรือไม่ ประวัติของเขาที่ต้องจารึกไว้ว่า ได้ทำให้อกิจการที่มีอนาคตในวงการสังคมธุรกิจไทยต้องปิดฉากไป

น่าเสียดายพอสมควร แล้วเราจะหาคนเก่งจากไหนอีก

สังคมธุรกิจกำลังเผชิญการเปลี่ยนแปลงผ่านโครงสร้างการพัฒนาใหม่ที่รุนแรง ซึ่งผมยังมองไม่เห็นว่าจะมาชื่อโครงสร้างที่ว่าใด

สังคมไทยกำลังขีดแย้งหวาดระแวงกันอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ๓